

Hayatı hizmete hasretmek

Zübeyir, Bayram, Ceylan, Hüsnü, Tahîrî,

Risâle-i Nur hizmetinin saff-ı evvelleriydi bunlar. Hepsi ayrı ayrı yerlerden gelen değişik mizaçlı, farklı karakterli insanlardı. Kendilerine göre benlikleri, enaniyetleri, meziyetleri, maharetleri, kabiliyetleri vardı ve bunları faydalı bir şekilde kullanmak istemişlerdi.

Hayatlarının baharında Said Nursî'yi tanıyıp Nur hizmetinin varlığından haberdâr olunca, bu hareketi fitratlarına uygun bulmuşlar ve içinde yer alma heyecanı içine girmişlerdi. Bunun için benliklerini, enaniyetlerini bırakıp nefislerini, hislerini, heveslerini terk ederek hayatlarını hizmetlerine hasretmeleri gerektiğini anlayınca bir an bile tereddüt etmemişler ve Said Nursî'nin etrafında hâlelenip Nur hareketi içinde hayat bulmuşlardı.

Zahiren birbirlerine zıt karakterler taşıdıkları ve kendilerine has hassasiyetlere sahip oldukları hâlde aralarında öyle bir uhuvvet şuuru teşekkül etmişti ki, bir vücudun uzuvları gibi intizam içinde insicamla çalışmaya başlamışlardı.

Zaman içinde hassasiyetle kullandıkları fitrî temayülleri sayesinde hizmet bünyesinde temayüz etmişler ve Nura meftun, hizmete müheyya insanlara örnek olmuşlardı.

“Risâle-i Nur'u ve Üniversite Nur Talebelerini duyup hizmetlerinden sitayişle bahsedilmesine şahit olduğum zaman kalbimden, 'Ne olurdu ben de onların arasında olsaydım. Nasıl onlar Üstada ve Risâle-i Nur'a hizmet ediyorlarsa, ben de onlara hizmet etseydim' diye geçirmiştim” diyen Mehmed Emin Birinci de onlardan biriydi.

Samimî bir duâ hissiyle bu kanaatleri kalbinden geçirdiği günlerde bizzat Nur hizmetinin müessisi Said Nursî tarafından onların arasına dahil edilince bu taltifi, Üstadın kendisine onlar gibi olmayı hedef göstermesi olarak kabul etti ve hemen harekete geçti.

Mehmed Emin de onlar gibi hayatını hizmetine hasretmeye karar verdiği için oteldeki işinden ayrılıp onların arasına katıldı ve kendisine tekabül eden hizmetleri yapmaya başladı.

Daha ilk günlerde ruhunu ihtizaza getiren hareketler, huşû içinde cemaatle edâ edilen sabah namazları, şevkle okunan tesbihât ve seher vakti parklarda, bahçelerde yapılan Risâle-i Nur dersleri idi.

Kendileri de bu derslerden büyük hazlar alıyorlardı ama sabahları oralara gelen insanların okunan bahislerden etkilenerek yanlarına gelip dinlemeleri ve kitapları almak istemeleri hepsini şevke getirmeye yetiyordu.

Bu hâl, Bediüzzaman İstanbul'da kaldığı zaman içinde her sabah muntazaman devam etti. Üstad, Emirdağ'a dönünce o

da askerlik hizmetini aradan çıkararak kendini her şeyiyle hizmete vermek için yanına küçük Tarihçe ile birlikte birkaç risâle de alarak memleketine gitti.

Maksadı askerliğini yapıp İstanbul'a dönmekti ama orada karşısına öğretmen olma fırsatı çıkınca kabul edip vazifeye başladığından, 1953 yılında tekrar İstanbul'a gelen Üstadın kendisini çağırmasına rağmen 'talebelere iman hakikatlerini anlatma hevesine kapılarak' gidemedi.

Bir süre sonra yapılan bir ihbar neticesinde evi arandı, karakolda sorguya çekildi, diğer Nur Talebeleri ile birlikte mahkemeye verilip ağır cezada yargılandı, iki ay kadar sonra da öğretmenlikten atıldı.

Yaşadığı bu hadiseleri, Üstadının dâvetine icabet etmemesinin cezası olarak değerlendiren Mehmed Emin, mahkemenin îade ettiği risâlelerini geri alarak İstanbul'a geldi.

Artık yegâne işi Risâle-i Nur'a hizmet etmektir. Bu işin yeri, zamanı, süresi, mesaisi, izni, tatili, sigortası, emekliliği yoktu. Maaş, ücret, ikramiye, avans, tazminat gibi maddî imkânlar ve gelecekle ilgili teminât da verilmiyordu. Bu hayatta rahata, lükse, şaşaaya, debdebeye zaten yer yoktu. Çalıştığı zaman içinde zarurî ihtiyaçlarını kendi kâğıt imkânları ile karşılamak zorundaydı.

İhtiyaç zuhur ettiği takdirde ekseriyetle bol sulu mercimek çorbası ve az yağlı bulgur pilavından ibaret olan ekmeğinden, aşından kısması, sırtındaki ceketini satıp parasını hizmete harcaması gerekebilirdi.

Bütün bunlara katlanırken şehirde, kasabada ise polis baskınına uğrayabilir; kıra, köye gittiğinde jandarma takibine maruz kalabilir, mahkemelere verilip suçsuz yere aylarca hapiste yatabilirdi.

Mehmed Emin de, örnek aldığı ve örnek olduğu Nur Talebeleri gibi bütün bu zorlukları, zaruretleri bilerek geldi, gönül rızası ile kabul ederek üç, beş fedakâr insandan ibaret olan İstanbul hizmet kadrosu içindeki yerini aldı.

O hep İstanbul'da kalmayı düşünmüştü ama risâleler matbaada basılmakta olduğu için geldikten hemen sonra Ankara'ya gitti ve Atif Ural, Mustafa Türkmenoğlu, Tahsin Tola ile birlikte Nurların Lâtin harfleri ile ilk defa neşredilmesine yardım etti.

1958 yılında "Bazı gazetelerin Nur Talebeleri hakkındaki asılsız neşriyatlarına cevaptır" başlıklı bir bildiri dağıtıldığı için Ankara'da açılan dâvâ sırasında o, ciltlenecek Mektubâtları kamyonla İstanbul'a götürdüğünden, orada yakalanarak Ankara'ya getirilip hapsedildi.

Böylece Nur hizmetinin saff-ı evveleri arasına sadece ismen katılmakla kalmadı, onların ekseriyetinin bir arada bulunduğu yegâne fotoğraf olan Ankara Dâvâsı hatırasında sîmâen de yer aldı.

Maznunların müdafaasını üstlenen Avukat Bekir Berk, diğer Nur Talebeleri ile birlikte ona da "Sizi bir an önce hapisten mi çıkarayım, yoksa inandığınız dâvânızı mı müdafa edeyim?" diye sordu. Şahsı adına hazırladığı müdafaada hep dâvâsını anlatan Mehmed Emin de hayatını hizmetine hasredenler gibi ona "Biz burada on sene yatsak da razıyız, yeter ki siz Risâle-i Nur'daki ulvî dâvânın müdafaasını yapın" diye cevap verdi. Mahkemenin ittifakla verdiği beraat kararından sonra hapisneden tahliye edilince memleketine gidip evinde risâle bulunduğu için kendisi gibi şeriatı getirmeye çalışma iddiasıyla yargılanan yetmiş yaşını aşkın anasını ziyaret edip hayır duâlarını aldı ve hemen hizmetinin başına döndü.

Bu sefer baskıya hazırlanan Tarihçe-i Hayat idi. Ankara'da basılan kitapları İstanbul'da ciltlettikten sonra birkaçını alıp Emirdağ'a giderek Bediüzzaman'a gösterdi. Ondandır, ima yoluyla aldığı 'kendisine ait bazı resimlerin kitaba konması' tâlimâtını dönünce yerine getirdi.

Üstadın isteği üzerine Ankara'da neşriyata ara verilince önce Hutbe-i Şamiye'nin baskıya hazırlandığı Antalya'ya, ardından İnebolu'ya giderek risâlelerin tashih ve baskı işlerine yardım etti.

Said Nursî'nin "Ankara, Samsun, Antalya çalışır, İstanbul uyur" diyerek Fırincı'ya yaptığı imalı ikazdan sonra Mesnevî-i Nuriye ile İstanbul'da risâlelerin neşrine başlanınca o da İstanbul'a döndü.

Bu sayede Ziya, Muhsin, Ahmed Aytimur, Mehmed Fırıncı, Bekir Berk, Hakkı Yavuztürk gibi isimlerden müteşekkil hizmet ekibi ile birlikte o da Bediüzzaman'ın, "Bunlar İstanbul'da Risâle-i Nur'u neşrederek yirmi şeyhü'l-İslâm kadar hizmet ettiler" şeklindeki takdirine mazhar oldu.

Aslında bu senakâr ifadeler, o zamana kadar basılan risâlelerden ziyade, ilerde yaşanacak zor şartlarda yapılacak olan Risâle-i Nur neşriyatı için söylenmiş gibiydi. Çünkü Bediüzzaman'ın vefatından sonra ihtilâl yapıldığı için diğer şehirlerdeki risâle neşriyatına ara verilirken İstanbul'da üç beş kişi, bütün zorluklara rağmen risâlelerin neşrine devam etti.

O üç beş kişiden biri de Mehmed Emin'di. Matbaacıların makinelerine el konulmasından korkarak Risâle-i Nurları basmaya yanaşmadıkları; insanların, evlerini ve dükkânlarını kiraya vermekten çekindikleri zamanlarda onlar ne korktular, ne de çekindiler.

Süleymaniye'de Abdurrahman Efendinin verdiği küçük de olsa kalacak bir dershâneleri vardı ama teksir makinesini çalıştırıp kâğıtları, mürekkepleri koyacak bir yerleri yoktu.

Bunun üzerine Hakkı'nın evinin bodrumundaki basık ve küçük odayı boşalttılar. Fırıncı bünye itibariyle rutubete mukavemetsizdi. Birinci de uzun boylu olduğu için ancak eğilerek durabiliyordu.

Buna rağmen hastalanıp kamburlaşmak pahasına, fark edilmemek için arada bir uğrayan arkadaşlarının da yardımıyla aylarca orada risâleleri teksirle çoğalttılar ve istenen yerlere göndererek Nurun intişarını devam ettirdiler.

Zaten maddî imkânları yoktu. Bulabildikleri paraları da kâğıda, mürekkebe verdikleri için peksimetle, simitle veya edeplerine, terbiyelerine hayran kalıp hâllerine acıyan bazı komşu kadınların gönderdikleri böreklerle idare ettiler.

Zaman zaman baskına uğradılar, karakola götürülüp sorguya çekildiler, nezarete atılıp dövüldüler, çeşitli hakaretlere maruz kaldılar ama yılmadılar, usanmadılar, cehdle, gayretle çalıştılar ve hizmeti ayakta tutmayı başardılar.

Bir süre sonra davet etmeleri üzerine gelen Zübeyir'in müstakîm vasfı, müdebbir tavri ve istişareye ehemmiyet veren hizmet tarzı sayesinde İstanbul, Nur hizmetinin merkezî hüviyetini kazandı.

Yeni birkaç kişinin gelmesiyle hizmet kadrosu biraz güçlenince aralarında vazife taksimi yaptılar ve hizmetleri daha sistemli bir şekilde yürütmeye başladılar.

Risâle-i Nurlar gizli de olsa matbaalarda basılmaya başlanınca Mehmed Emin, matbaalardaki işlerinin takibinin, kitapların tashihinin, tanziminin yanı sıra fırsat buldukça hizmetin diğer birimlerine de yardım etti.

Bazı sahalarda maharet sahibi olduğu, üzerine aldığı işi itina ile yaptığı ve İstanbul'un eski elemanlarından sayıldığı için zamanla sayısı artan hizmet birimlerinin pek çoğunda vazife aldı.

Hizmetle meşgul olanların içinde daktilo yazmasını bilen birkaç kişiden biri olduğundan hizmetin yazışmaları ile birlikte Bekir Berk'in müdafaalarının yazılması ve gideceği yerlerle muhaberâtının sağlanması işini de o yaptı.

Zaman oldu, gazete, dergi ve kitap neşriyatına karar veren ekibin içinde yer aldı, yeri geldi oralarda Bediüzzaman'ı ve Risâle-i Nur'u anlatan hamasî ve tefekkürî şiirler yazdı.

Risâle-i Nur hizmetleri yurt dışında da intişar etmeye başlayınca Almanya, Hollanda, Belçika gibi Avrupa ülkelerine giderek Nur medreselerinin açılıp hizmetin inkişaf etmesine vesile oldu.

Bilhassa Almanya'daki cemaat mensuplarını iyi tanıması hasebiyle Mu'cizeli Kur'ân için matbaanın alınmasına, kaliteli malzemelerin temin edilip Kur'ân'ın en mükemmel şekilde tabedilmesine öncülük etti.

Eline aldığı her işi itina ile yapan Mehmed Emin, en büyük hassasiyeti ibadet hususunda gösterirdi. Şartlar ne olursa olsun, onun bulunduğu yerde namaz muhakkak vaktinde, cemaatle ve tadil-i erkâna riâyet edilerek kılınırdı.

Her beşer gibi o da zamanla bazı istidatlarını kaybetti, bazı hasselerini kullanamaz hâle geldi ama namaz hususundaki hassasiyetini hayatı boyunca kararlılıkla devam ettirdi.

Hastalığının iyice şiddetlenmesi üzerine hastahaneye kaldırılıp ağır bir tedavi uygulandığı zamanlarda, doktorlarının ısrarlı ikazlarına rağmen namazını oturarak kılmaya bile razı olmadı.

Bu harikulâde hassasiyet 74 sene devam etti. 3 Nisan 2007 tarihinde duha vakti sekerâta girdiğinde, vücudunun bağlı bulunduğu tıbbî cihazlar ölüm sinyalleri verirken ve doktorlar artık vaktin geldiğini söylerken siması mütebessim, dudakları kımıl kımıldı.

Onun namazı vaktinde kılma hususundaki hassasiyetini bilenler, ruhunun namaz hâliyle, ezan eşliğinde arşa yükselmeyi beklediğini anladılar ve Yâsin'i, Cevşen'i okumaya devam ettiler. Namaz vakti yaklaşınca dudaklarının yanı sıra elleri de hareketlendi. Abdest alır gibi hareketler yaptı, ezan okunurken tazimle namaza durma hâli içine girdi ve ruhunu teslim etti.

Yani, aynen yaşadığı gibi öldü.